

SKS JA STAKES KIRJAYHTEISTYÖHÖN

Vappu Taipale allekirjoitti yhteistyösopimuksen Stakesin ja Jussi Nuorteva SKS:n puolesta.

Kuva: Eija Hukka, SKS

Stakes ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seura (SKS) allekirjoittivat elokuussa sopimuksen kustannusalan yhteistyöstä. Yhteisesti julkaistavaksi tulee vuosittain muutama käsikirjoitus, jotka luonteeltaan ovat mieluummin kirjoja kuin tutkimusraportteja ja joilla katsotaan olevan painavaa sanottavaa. Jos yhteiskustantamisesta saadaan hyviä kokemuksia, Stakes hakeutuu vastaavalaiseen yhteistyöhön myös muiden kustantajien kanssa.

Stakesin lakisääteinen velvollisuus on levittää oman tutkimus- ja kehittämistoimintansa tuloksia (kuten yliopistojen omaa tuotantoaan) artikkeleina ja raportteina, joiden tuottaminen on tutkijoiden ja kehittäjien normaalia työtä. Yhteiskustantamisen tarkoitus on avata väylä ja houkutella esiin tekstejä, jotka on tehty synteettisellä otteel-

la ja joiden esitystapaan niin kirjoittajat kuin Stakesin omat toimittajat ovat panostaneet.

Tähän saakka muille kustantajille kanavoituneet kirjat ovatkin yleensä olleet sellaisia kirjoja, jotka on tehty laajemmalle yleisölle kuin sosiaali- ja terveysalan ammattiryhmille. On siis järkevää pyrkiä julkaisemaan tällaisia kirjoja muualla kuin Stakesissa. Toisaalta Stakesin näkökulmasta ei ole pahitteeksi, että Stakeskin näkyy kirjan julkaisijana. Onhan Stakes työnantaja, jonka tuella kirja enemmän tai vähemmän on syntynyt.

SKS:sta tuli ensimmäinen yhteistyökumppani sattumalta. Stakesissa oli keväällä valmistumassa kaksi käsikirjoitusta, jotka näyttivät sopivan erinomaisesti juuri SKS:n toimialaan: Marja Holmilan muokattu suomennos omasta aiemmin englanniksi Tutkimuksia-sarjassa jul-

kaistusta teoksesta *Kylä kaupungistuvassa yhteiskunnassa* ja Matti Virtasen väitöskirja *Fennomanian perilliset*.

ERINOMAINEN KÄSIKIRJOITUS RIITTÄÄ

Yhteisjulkaisuja Stakes on tehnyt aiemminkin, mutta yksittäisinä tapauksina. Nyt uutta on puitesopimus, jonka perusteella yhteistä julkaisemista voidaan suunnitella pidemmällä aikavälillä. Tällainen yhteistyö mahdollistaa myös molemminpuolisen oppimisen ja vaikkapa markkinointiyhteistyön – tai ainakin sen mahdollisuuksien tutkimisen.

Stakesin kirjailijoiden kannalta kustannusyhteistyö voi hyvin toimia olla suuri helpotus: enää ei tarvitse itse etsiä kustantajaa eikä tehdä muuta kuin erinomainen käsikirjoitus. Stakesin Tutkimuksia-sarjan tai Raporttien ja oppaiden toimitusneuvosto varmistaa käsikirjoituksen sisällöllisen laadun lausuntojen avulla, julkaisuryhmän toimittaja viimeistelee tarvittaessa tekstin rakenteen ja kielenhuoltaja kielien. Yhteistyökumppani huolehtii taitosta, painatuksesta, päämarkkinoinnista ja -myynnistä.

Yhteistyöajatus kehitteläessä yhdeksi motiiviksi kehittyi myös kannustin-näkökulma: ehkäpä näköala tällaisesta julkaisemisesta kannustaa Stakesin asiantuntijoita kehittämään ajatuksiaan loppuraporttia pidemmälle? Yhteistyökumppani mm. maksaa kirjoittajalle normaalit tekijänoikeuspalkkiot. Se on kohtuupalkkio ponnistuksista, joita tämäntyypisissä kir-

joissa kirjoittaja joutuu harrastamaan myös vapaa-ajallaan.

Koska yhteistyökumppanin kautta kirjat ovat myynnissä tavallisissa kirjakaupoissa, Stakes keskittyy suoramyyntiin omille kohderyhmilleen, joille Stakes myy kirjoja 25 prosentin alennuksella. Yksi tällainen kohderyhmä on YP:n lukijakunta.

HOLMILA JA VIRTANEN ALOITAVAT

YP:n päätoimittajan Matti Virtasen väitöskirjan *Fennomanian perilliset*

ovh on 30 euroa eli 178,37 mk, joten Stakesin suoramyyntihinta on 134 mk. Erikoistutkija Marja Holmilan *Kylä kaupungistuvassa yhteiskunnassa* ovh on puolestaan 25 euroa eli 148,64 mk ja Stakesin suoramyyntihinta 111 mk. Kirjojen tilausohje löytyy sivulta 398.

Virtasen kirja on ehtinyt jo tähän mennessä ihastuttaa suunnilleen kaikkia, jotka käsikirjoituksen ovat lukeneet. Kirja käsittelee Suomen poliittisia sukupolvia 1800-luvun alusta lähes nykypäiviin asti, ja sen

voisi kuvitella kiinnostavan jokaista sukupolvea sotaveteraaneista globalisaatiomellakoitsijoihin.

Marja Holmilan kirja taas tietääkseni koettiin aikoinaan englanninkielisenä versiona asiantuntijapiireissä niin upeaksi käsikirjoitukseksi, että oli kunnia-asia, jos sai antaa siitä lausunnon. Englanninkielisestä versiosta YP on jo julkaissut Leo Granbergin arvostavan arvion (YP 2/01).

RIITTA VIIALAINEN

HÖLMÖLÄISTEN HOMMIA

Tarkoitukseni on avalla muutamia ”vammaispalvelulain” kummallisuuksia ja sen suomia mahdollisuuksia kaikenkarvaisille välistä vetäjille. Moni asia tehdään kalleimman jälkeen, vaikka palvelun tarvitajalle halvempi menetelmä olisi monin verroin miellyttävämpi ja käytännöllisempi, eikä soisi niin monia väärinkäytön mahdollisuuksia.

Naurettavin ja samalla traagisin on käytäntö kuljetuspalveluiden kohdalla. Taksisetelien väärinkäyttö on tiedossa myös päättäjillä ja siksi järjestelmää ollaan ainakin pääkaupunkiseudulla uusimassakin. Mihin matkoihin tuon avustuksen sitten saa, onkin jo naurettavuuden huippu. Järkeviin ja tarpeellisiin kuljetuksiin sen saanti on lähes mahdollista, huviajeluihin, sukulointiin ja sukkulointiin helppoa, varsinkin jos on tuttu taksiryttäjä. Taksilla ei käy-

dä töissä, lääkärissä eikä hoidossa – Alkossa vaikka kuntarajojen ulkopuolella.

Monelle vammaiselle tuota taksi- kyytiä käytännöllisempi ja miellyttävämpi ratkaisu olisi oman auton käyttö ilman odotusaikoja, tiukkoja aikatauluja ja reittivalintoja. Yhteiskunta on helpottanut vammaisten autonhankintaa veropoliittisin keinoin, vammaispalvelulain pitäisi helpottaa sitä vieläkin enemmän avustuksin, mutta nuo avustukset näyttävät menevän niitä vähiten tarvitseville. Todella tarvitseva ei niitä saa, koska hänellä ei yleensä ole sitä ”nettohinnan omaa puoliskoa”. Miljoonavuosituloja tekevän ylläkärin pyörätuolissa matkaava vaimo saa avustuksen perheen kolmanteen Volvoon, mutta tuskaisesti taivalta- va rollaattorikundi ei saa sitä ”kaupakassiin”, jonka avulla hän pystyisi alentamaan terveydenhoitome-

nonsakin puoleen välttäänsä kaa- tuilut ja allergiset reaktiot. Hän kun ei saa sitä omaa puoliskoa kokoon, eikä siihen myönnetä edes sosiaalilainaa. Luottotietojahan hänellä ei tietenkään enää ole, koska terveydenhoitokuluja on ennestäänkin uloshaussa. Hänen täytyy siis loppuikänsäkin kaatuilla liikenteessä, kärsiä kipuja kävellessä ja julkisia kulkuneuvoja odotellessa ja aiheuttaa yhä lisääntyvässä määrin sairaala-, hoito- ja lääkekuluja, koska hän ei pysty ostamaan 35 000 markalla 120 000 markan autoa, johon vammaispalvelulain mukaisesti saisi tarvittavia apuvälineitä ja laitteita ilmaiseksi monella kymmenellä tuhannella. Ylläkärin vaimo myy tämän 35 000 markalla hankkimansa kulkuneuvon kolmen vuoden kulluttua 90 000 markalla; tuolloin alkujaan paremmassa kunnossa ollut rollaattorikaveri tarvitseekin jo kal-